

Leszno - miejsce dla młodych

Podsumowanie przeprowadzonych działań

Wprowadzenie	2
Badania jakościowe	4
Idea	13
Odbiorcy działań	14
Design principles	17
Pomysły	18
Działania podstawowe	18
Działania wyróżniające	20
Działania dodatkowe	21
Pozostałe pomysły	24
Dalsze kroki	25

Wprowadzenie

Dokument stanowi podsumowanie działań zrealizowanych w ramach projektu, którego celem było wypracowanie propozycji usług, które podniosłyby wśród grupy młodych dorosłych (osób w wieku 25-45 lat) atrakcyjność Leszna jako miejsca zamieszkania. **W opracowaniu zaprezentowane zostały kluczowe wnioski z badań oraz wybrane pomysły.**

Przeprowadzone działania podzielone zostały na dwa kluczowe etapy:

- badania jakościowe
- warsztaty kreatywne

W ramach badań jakościowych przeprowadzono 18 wywiadów pogłębionych. Ich analiza umożliwiła sformułowanie spostrzeżeń (tzw. insightów), które stanowiły punkt wyjścia do pracy nad pomysłami usług, działań, które pozwoliłyby zaspokoić zidentyfikowane potrzeby i problemy.

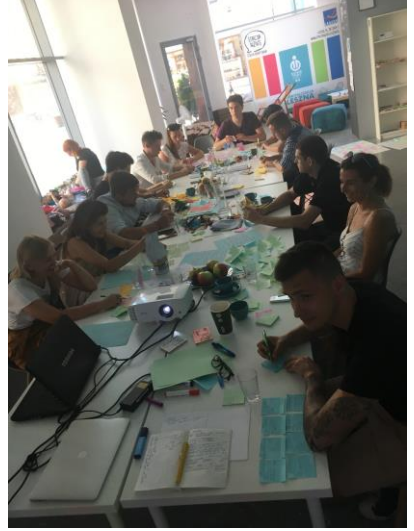
Warsztaty złożone były z dwóch części. W trakcie pierwszej z nich zaproszeni uczestnicy: młodzi mieszkańcy Leszna generowali pomysły działań. Drugiego dnia eksperci: pracownicy Urzędu Miasta, jednostek publicznych doprecyzowywali wybrane koncepcje.

Działania zrealizowane zostały w oparciu o metodykę design thinking/service design.

Wykorzystane podejście opiera się na m.in. następujących filarach:

- użytkownik w centrum - punktem wyjścia do procesu projektowego jest zidentyfikowanie potrzeb i problemów odbiorców
- praca w interdyscyplinarnym zespole - rozwiązania wypracowywane są przez zespół złożony z osób o odmiennej wiedzy eksperckiej oraz doświadczeniu w podejmowanym temacie.

Badania jakościowe

Badania jakościowe przeprowadzone zostały w dniach 17-21.06.2019. W badaniach wykorzystano metodę **indywidualnych wywiadów pogłębionych**. Wywiady przeprowadzone zostały telefonicznie. Z każdego wywiadu sporządzona została notatka, która następnie poddana została analizie. W analizie zebranych informacji wykorzystano metodę kodowania otwartego.

W ramach badań przeprowadzono 18 indywidualnych wywiadów pogłębionych. Wśród respondentów znalazły się osoby wpisujące się w następujące profile:

- Osoby mieszkające w Lesznie i dojeżdżające do pracy do Poznania/Wrocławia (5 respondentów)
- Osoby, które wyjechały na studia ale wróciły do Leszna (8 respondentów)
- Osoby, które wyjechały na studia i nie wróciły do Leszna (5 respondentów)

Badania prowadzone były w oparciu o scenariusze badawcze. Scenariusz odnosił się do następujących obszarów:

- Czynniki wpływające na jakość życia w mieście
- Ocena aktualnego miejsca zamieszkania (w przypadku respondentów mieszkających poza Lesznom)
- Motywacja do zmiany miejsca zamieszkania
- Postrzeganie dojazdów do pracy do innego miasta
- Ocena oferty Leszna

Analiza zgromadzonych informacji pozwoliła na sformułowanie kilkunastu spostrzeżeń.

Obszar	Spostrzeżenie / Insight	Dodatkowe informacje (kolorem oznaczono notatki sporządzone na bazie wypowiedzi respondentów, które wykorzystane zostały w trakcie analizy danych)
Specyfika Leszna	Leszno to bezpieczeństwo, cisza, spokój.	Większość respondentów poproszona o wskazanie, z czym kojarzy jej się Leszno wskazywała bezpieczeństwo, spokój i ciszę. Warto zaznaczyć, że określenia te były pozytywnie nacechowane. Respondenci podkreślali, że te elementy umożliwiają im odpoczynek w Lesznie, a w niektórych przypadkach były jednym z głównych powodów aby do niego wrócić.
	Leszno to relaks, a nie możliwości rozwoju.	Leszno zdecydowanie bardziej kojarzy się z czasem wolnym i spokojem niż możliwościami rozwoju. Możliwości rozwoju były przy tym szeroko rozumiane, zarówno jako możliwość rozwoju zawodowego, jak również rozwoju zainteresowań dzieci i młodzieży. Wyobrażenie to szczególnie silne było wśród osób, które wyjechały z Leszna na studia i do niego nie wróciły. <i>To co może do Leszna przyciągać to spokój i to, że jest w miarę bezpiecznie. Jak ktoś chce mieć więcej możliwości to Leszno odpada. W Lesznie ze względu na brak możliwości w niektórych dziedzinach po prostu jest się skazanym na porażkę.</i>
	Leszno to „sprytne	Leszno postrzegane jest jako miasto, w którym wszystko można łatwo załatwić.

	<p>miasto” - umożliwia mądre i efektywne zarządzanie czasem.</p>	<p>Respondenci podkreślali, że to, czego załatwienie w dużych miastach zajmuje tydzień, w Lesznie zajmuje pół dnia.</p> <p><i>Bliskość położenia poszczególnych miejsc, brak konieczności stania w korkach oceniane są jednoznacznie pozytywnie i wskazywane, jako jedna z kluczowych przewag, obok spokoju, względem życia w dużym mieście.</i></p> <p><i>To co wyróżnia Leszno to łatwość skomunikowania, która przekłada się na możliwość połączenia pracy z czasem na rodzinę, czas można spędzić z dziećmi zamiast stać w korku.</i></p> <p><i>To, że Leszno jest małe jest jego zaletą. Wszędzie jest blisko. Dojazd do przedszkola zajmuje 3 minuty. W żadnym większym mieście nie ma się takiego komfortu.</i></p> <p><i>Lubi być z ludźmi, spotykać się. W Lesznie jest na to więcej czasu. Wszędzie jest blisko, są małe odległości możliwe do przejścia. Na rynek idzie 30 minut. We Wrocławiu, choć nie mieszkała daleko od centrum na rynek musiałaby iść 1,5 godziny.</i></p>
	<p>Powrót do Leszna związany jest z kwestiami pragmatycznymi (tańsze mieszkania), sentymentalnymi (bliskość rodziny) lub stylem życia (spokój, niechęć do dużego miasta).</p>	<p>Jednym z kluczowych motywacji skłaniających do powrotu do Leszna są zdecydowanie niższe ceny mieszkań. Dla części osób równie istotna jest bliskość rodziny. Argument ten jest szczególnie istotny w przypadku osób mających małe dzieci. Kolejną ze wskazywanych przewag Leszna jest spokój. Część z respondentów właśnie z tego powodu deklarowała z tego powodu chęć powrotu do Leszna, o ile udałoby się im znaleźć w nim pracę.</p>
	<p>Leszno nie konkuruje z mieszkaniem w mieście, ale z wyprowadzką „do</p>	<p>Część respondentów pochodzący z Leszna, którzy po studiach zamieszkali w Poznaniu lub Wrocławiu deklarowali, że w przyszłości planują wyprowadzić się z miasta. Wskazywali przy tym dwa kluczowe powody: chęć mieszkania w spokojniejszym miejscu, zmęczenie</p>

	<p>domu pod miastem”.</p>	<p>miejskim ferworem oraz różnicę w cenach nieruchomości. Pomimo, że Leszno odpowiada na te dwie potrzeby, rozpatrywali oni raczej zakup domu pod miastem niż powrót do Leszna.</p> <p>Warto równocześnie podkreślić, że dla osób ceniących miejski styl życia Leszno nie było rozpatrywane jako alternatywa niezależnie od niższych cen nieruchomości. Chęć utrzymania “miejskiego stylu życia” była istotniejsza niż osiągalne warunki mieszkaniowe.</p> <p><i>W Poznaniu trzyma go tylko praca. Bywa zatłoczony, jest drogi w kwestii najmu mieszkania, nie mówiąc o jego zakupie. Powoli dorasta, aby uciec z miasta i mieszkać poza nim. Leszno jest jednak za daleko.</i></p> <p><i>Dojeżdżać do pracy kilkadziesiąt kilometrów to wcale nie tak dużo. Mogłby mieć dom pod miastem i dojeżdżać do pracy, ale dojeżdżanie z jednego dużego miasta do drugiego dużego mija się z celem.</i></p> <p><i>Leszno jest urokliwe, jest spokojne, nie ma korków. Może być alternatywą dla tych, którzy nie chcą mieszkać w samym mieście, ale też nie chcą mieszkać w budynku w szarym polu pod miastem. Jeśli ktoś lubi typowo miejski styl życia, to Leszno nie jest raczej dla niego.</i></p>
	<p>Równie istotne przy wyborze miejsca zamieszkania co samo miasto są jego okolice.</p>	<p>Respondenci mówiąc o walorach swojego miejsca zamieszkania odnosili się nie tylko do niego, lecz także jego okolic. W przypadku Leszna jako walor podawano bliskość lasów i jezior, a np. Wrocławia bliska odległość do gór.</p>
<p>Oferta Leszna</p>	<p>Atrakcyjność Leszna zmienia się w zależności od etapu życia. Dla osób od razu po studiach i mających nastoletnie dzieci jest ono mniej atrakcyjne niż dla osób, które dopiero założyły rodziny.</p>	<p>Respondenci posiadający małe dzieci wskazywali, że jest to miasto idealne do ich wychowywania. W przypadku respondentów posiadających dzieci w wieku nastoletnim/wczesno-nastoletnim pojawiało się jednak sporo wątpliwości dotyczących dostępnej oferty.</p> <p>Jako problemy wskazywano m.in. brak basenu. Podkreślono także niewystarczające wsparcie dla młodzieżowych klubów sportowych.</p> <p>pozytywnie postrzegane były takie inicjatywy jak np. Skateplaza. Równocześnie podkreślano jednak, że cieszy się ona tak dużym zainteresowaniem, że korzystanie z niej przestaje być nie tylko przyjemne lecz także bezpieczne.</p> <p>Mieszkańcy Leszna braki w ofercie rekompensują korzystaniem z ofert położonych w pobliżu innych miast.</p>

		<p><i>Idealne miejsce do mieszkania powinno być zielone, spokojne, zapewniać miejsce do spędzania czasu z rodziną. Powinno być kameralne. Leszno jest częściowo takie, ale brakuje infrastruktury. Ostatnio np. Zamknięto basen i została tylko pływalnia szkolna. Z dziećmi trzeba teraz do Gostynia jeździć.</i></p>
	<p>Miasto jest tak dobre, jak dobrą ofertę zapewnia dzieciom (niezależnie od ich wieku).</p>	<p>O Lesznie respondenci opowiadają przez pryzmat swoich dzieci, tego jakie mają możliwości, jak wygląda dedykowana im oferta.</p> <p>Oferta rozumiana jest tutaj jednak znacznie szerzej niż tylko oferta edukacyjna i czasu wolnego. Obejmuje ona także np. dostęp do specjalistycznych usług medycznych.</p> <p><i>Nie jest za dobrze z opieką zdrowotną, nawet prywatnymi gabinetami. Do specjalistów np. Ortopedy jeździ z dziećmi do Poznania.</i></p> <p><i>We Wrocławiu zdecydowanie łatwiej znaleźć lekarza niż w Lesznie i umówić się na prywatne konsultacje np. USG bioderek dziecka.</i></p>
	<p>Leszno zapewnia łatwiejszy dostęp do edukacji przedszkolnej niż duże miasta.</p>	<p>Mieszkańcy Leszna cenią dużo łatwiejszy dostęp do edukacji przedszkolnej niż w dużych miastach. Równocześnie młodzi dorośli, którzy wyprowadzili się z Leszna wskazywali, że mieliby problem z powrotem m.in. ze względu na ograniczony dostęp do oferty edukacyjnej np. przedszkoli językowych.</p> <p><i>Dziecko od września pójdzie do państwowego przedszkola, teraz jest w niepublicznym, ale dofinansowywanym przez miasto. We Wrocławiu była 500 na liście, aby dostać się do przedszkola, tutaj przebiegało to bez problemu. Nie została na lodzie. Przedszkola są naprawdę dostępne, istotne jest ich dofinansowywanie. Dzięki temu nie musi skalkulować czy opłaca jej się wracać do pracy</i></p>
	<p>Oferta rodzinna i czasu wolnego na świeżym powietrzu ma szansę stać się wyróżnikiem Leszna. W zakresie oferty „życia towarzyskiego” Leszno nie jest w stanie konkurować z dużymi miastami o ile będzie je powielać, a nie nada mu swojego</p>	<p>Respondenci podkreślali, że szczególnie istotny jest dla nich dostęp do „niezobowiązującej oferty czasu wolnego”. Oferta powinna być przy tym dopasowana do potrzeb rodziny. Jako szczególnie atrakcyjna postrzegane były przestrzenie na świeżym powietrzu. Podkreślano, że w Lesznie brakuje terenów zielonych umożliwiających rekreację.</p> <p>Warto przy tym zaznaczyć, że dostęp zapewniony powinien być nie tylko przez liczbę miejsc, lecz także ich równomierne rozlokowanie w różnych częściach miasta.</p>

	<p>unikatowego charakteru.</p>	<p>Ocena kulturalna i rozrywkowa nie ma szansy konkurować z dużymi miastami i nie powinna takiej próby nawet podejmować. Szczególnie wysoko przez respondentów oceniane były inicjatywy wpisujące się w rytm i specyfikę miasta takie jak np. rynki śniadaniowe.</p> <p><i>W Lesznie brakuje atrakcyjnych miejsc do spędzania wolnego czasu na świeżym powietrzu.</i></p> <p><i>Miasto powinno skupić się na tworzeniu stref wypoczynku, które są porzucane po mieście.</i></p> <p><i>Brakuje takiego miejsca, jak np. Cytadela w Poznaniu: fajne, publiczne, gdzie po prostu można pójść i sobie posiedzieć.</i></p>
<p>Wizerunek</p>	<p>Leszno nie funkcjonuje w świadomości osób, które nie były z nim wcześniej związane lub funkcjonuje w sposób stereotypowy.</p>	<p>Budowanie wizerunku Leszna wśród osób nie pochodzących z niego istotne może być m.in. z dwóch powodów.</p> <p>Po pierwsze pozwoli ono zainteresować ofertą miasta młodych dorosłych nie pochodzących z Leszna, po drugie osoby pochodzące z Leszna, gdy chcą do niego wrócić muszą przekonać do tego swoich partnerów/partnerki. Konieczne jest więc danie im argumentów, które ułatwią to zadanie.</p>
<p>Wpływ relacji rodzinnych</p>	<p>Wybór miejsca zamieszkania jest przedmiotem negocjacji między partnerami i analizy zysków i strat.</p>	<p>Wybór miejsca zamieszkania jest przedmiotem negocjacji między partnerami. W ich trakcie wykorzystywane są zarówno argumenty emocjonalne (położenie względem miast, z których pochodzą partnerzy, sentyment), jak i racjonalne (oszacowanie opłacalności dojazdów vs koszty zamieszkania, szanse na znalezienie pracy, ewentualne wsparcie rodziny w opiece nad dziećmi)</p> <p>Negocjacje ponawiane są niekiedy po wystąpieniu istotnych sytuacji życiowych np. zmiana pracy, narodziny pierwszego/drugiego dziecka, zmiana sytuacji finansowej związana np. z awansem/zmianą pracy, zmiana sytuacji w najbliższej rodzinie.</p> <p><i>Raczej nie planuje powrotu do Leszna. Wrocław leży w połowie drogi pomiędzy Leszmem, a miejscowością, z której pochodzi jego narzeczona.</i></p> <p><i>Gdyby decyzja zależała tylko od niego to chętnie by się przeprowadził, ale żona nie lubi zmian i w związku z tym przeprowadzka byłaby trudna. On nie miałby problemu, ale dla rodziny byłoby to trudne, a teraz najważniejszy jest spokojny rozwój rodziny.</i></p> <p><i>Na powrót do Leszna po studiach zdecydowała się, ponieważ jej mąż miał w Lesznie dobrą pracę. Założyli, że ona też coś znajdzie. I znalazła, choć niekoniecznie w</i></p>

		<p>zawodzie.</p>
	<p>Konieczność dawania lub chęć korzystania ze wsparcia rodziny przekłada się na decyzję o miejscu zamieszkania.</p>	<p><i>Jednym z istotnych powodów powrotów do Leszna jest sytuacja rodzinna i chęć bądź konieczność bycia blisko rodziny.</i></p> <p><i>Młodzi dorośli wracają lub nie wyjeżdżają z Leszna jeśli:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>muszą pomóc swoim rodzicom ze względu na ich sytuację zdrowotną/finansową</i> - <i>oczekują wsparcia rodziny przy wychowywaniu dzieci</i> <p><i>W pierwszym przypadku powroty mają czasem charakter czasowy: dopóki nie uda się pokonać kryzysu (np. pomóc rodzicowi, który właśnie został wdowcem, w przejściu przez najgorszy okres)</i></p> <p><i>Z kolei międzypokoleniowy charakter Leszna zaczyna przez młodych być doceniany, gdy potrzebują wsparcia rodziców w wychowywaniu dzieci.</i></p> <p><i>W trakcie studiów urodziła dziecko. Uznała z mężem, że Leszno jest wygodnym miejscem do wychowywania dzieci. Wszędzie jest blisko, można dotrzeć w pięć minut. Równie ważne było wsparcie rodziny.</i></p> <p><i>Powrót do Leszna ocenia jako dobrą decyzję. Ma tu swoich rodziców i rodziców swojego partnera, teraz głównie to ją tu trzyma.</i></p> <p><i>Do Poznania dojeżdżał, a nie przeprowadził się ze względu na trudną sytuację rodzinną</i></p>
	<p>Zmiana jakości życia towarzyskiego związana z przeprowadzką do Leszna nie jest oceniana jako kluczowa w przypadku młodych rodzin. Z czasem zyskuje jednak na znaczeniu.</p>	<p>Postrzeganie oferty kulturalnej i rozrywkowej zmienia się w zależności od "etapu rozwoju" rodziny. O ile niedobory w tym zakresie nie są postrzegane jako bardzo uciążliwe, przez rodziny z małymi dziećmi, które głównie patrzą na oferty "dla rodzin" lub dla dzieci, o tyle w przypadku osób nie mających dzieci lub mających starsze dzieci kwestia ta jest już podkreślana.</p> <p>Warto zaznaczyć, że mieszkańcy, w przypadku, gdy ofertę uznają za niewystarczającą podejmują działania mające na celu kompensację tej sytuacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaczynają korzystać z oferty większych miast np. jeżdżą do nich na spektakle - angażują się w budowanie oferty i np. organizują spotkania, jakich w ich ocenie było za mało <p>Choć aspekt ten ma wpływ na życie w mieście to nie jest jednak decydującym czynnikiem w ocenie funkcjonowania</p>

		<p>mieście, nie ma także dużego wpływu na powrót do miasta. Z drugiej strony może mieć wpływ na nie opuszczanie Leszna np. kilka lat po powrocie.</p> <p><i>W Lesznie brakuje np. teatru, ale nie jest to kluczowe, nie wpływa na życiowe decyzje. Zawsze można gdzieś podjechać na spektakl.</i></p> <p><i>Infrastruktura sportowa już jest, młode osoby mają gdzie spędzać czas. Gorzej jest z dostępem do kultury. Był dobry teatr, co też w takim mieście było fenomenem, ale potem doszło do jakiś zawirowań. Kino, jest tylko sieciówka.</i></p>
Dojazdy	Leszno jako sypialnia dla dużych miast może doprowadzić do podziałów społecznych.	<p>Dostrzegane jest ryzyko, w którym młodzi dorośli, którzy przeprowadziliby się do Leszna z dużego miasta (szczególnie, jeśli wcześniej nie byli z nim związani) zaczęną tworzyć swoje zamknięte enklawy, nie wpiszą się w lokalną społeczność. Sprzyjać temu mogą np. zamknięte osiedla na obrzeżach. Wyrażone zostały obawy, że podział społeczny może być tym bardziej widoczny, że wiele osób dojeżdżających do pracy do Poznania/Wrocławia może mieć zdecydowanie wyższy status materialny osób pracujących w Lesznie.</p> <p><i>Ważne, aby sprawiać, żeby Leszno było atrakcyjnym miejscem do życia, ale aby z drugiej strony nie budować kast. Dzielnice walczą o swoje, nie biorąc pod uwagi całej społeczności, trzeba patrzeć jako wspólnota. Przykładem jest osiedle Gronowo 102. Tworzone są sztuczne enklawy, a nowe osoby powinny być włączane w społeczność.</i></p> <p><i>Jeśli Leszno będzie miejscem, gdzie ludzie mieszkają pracując w Poznaniu to podziały społeczne staną się jeszcze bardziej widoczne. Wielu ludzi będzie dalej pracowało przy taśmie, a inni będą budować piękne domu. Będzie to budować podziały społeczne, miasto się podzieli.</i></p>
	Leszno musi rekompensować trud dojazdów oferując wysokiej jakości relaksu.	Oszczędzanie czasu w Lesznie może rekompensować czas dojazdu do Poznania/Wrocławia. Równocześnie jednak proponowana oferta czasu wolnego, infrastruktura rekreacyjna, powinny być na tyle atrakcyjne, że będzie warto dla nich decydować się na dojazdy do większego miasta.
	Dojazdy stanowiąc mogą bodziec do lepszej organizacji czasu. Z drugiej strony ich	<p>Wiele trudności związanych z dojazdami wynika z prowadzonych obecnie remontów. Największymi bolączkami osób dojeżdżających są:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dłuższe niż kiedyś czasy dojazdu - opóźnienia

	<p>nieprzewidywalność i niedopasowanie wprowadza dezorganizację i uniemożliwia normalne funkcjonowanie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - niedopasowane godziny odjazdów pociągów do godzin rozpoczęcia pracy (np. konieczność jechania pociągiem o 4:40, żeby dojechać do pracy na 7:00) - trudności związane z dojazdem na dworzec (brak dopasowanych autobusów, brak bezpłatnego parkingu) <p>Równocześnie podkreślano, że dojazdy wymuszają lepszą organizację dnia i jeśli dobrze zaplanowane nie przekładają się negatywnie na jakość życia.</p> <p>Jako akceptowalny czas dojazdu wskazywano 45 minut - czas, który na dojazdy bardzo często poświęca się także mieszkając w obrębie miasta i dojeżdżając np. z jego obrzeży do centrum.</p> <p>Uciążliwość dojazdów zdecydowanie spada, gdy praca nie wymusza codziennego stawiania się w niej i pracy "od-do" lecz oparta jest o elastyczne godziny pracy, w tym możliwość pracy zdalnej lub jest pracą zmianową - w trybie 12 godzinnych dyżurów.</p> <p><i>Zmieniał pracę, aby mieć możliwość pracy większej liczby dni zdalnie w domu. Wcześniej połączenia były lepsze, można było dojechać w 45 minut, teraz 70, są opóźnienia, cały czas coś robią. Zawsze trzeba mieć ze sobą dobrą książkę.</i></p> <p><i>Jeśli miasto chciałoby wspierać osoby dojeżdżające, to najlepszym rozwiązaniem są częstsze połączenia. Jarocinowi udało się wpisać w politykę miejską większą liczbę połączeń. Dobre połączenia sprawiłyby, że dojazd do innego miasta byłby porównywalny do dojazdu z obrzeży miasta do centrum, a ceny mieszkań są jednak zdecydowanie niższe. 45 minut w jedną stronę to przyzwoity czas dojazdu.</i></p> <p><i>Transport jest ciężki. Z Gniezna, które jest od Poznania położone w podobnej odległości, pociągi odjeżdżają co chwila</i></p> <p><i>Dojazdy do pracy do innego miasta mogą być sensownym rozwiązaniem. To jest głównie kwestia organizacji. Kiedy mieszkali we Wrocławiu jej mąż był o takiej samej porze. Tutaj wiadomo, o której jest pociąg i trzeba tak się zorganizować, aby na niego zdążyć. Gdy idzie się na tramwaj, to zawsze człowiek coś jeszcze robi, wydłuży sobie przerwę itp. Jak nie trzeba dojeżdżać poza miasto to jest wtedy mniej dyscypliny.</i></p>
	<p>Proponowanie dojazdów jako rozwiązania</p>	<p>Ułatwienie dojazdów do pracy nie obejmuje tylko transportu i powinno mieć bardziej kompleksowy charakter. Do trybu życia osób dojeżdżających i</p>

	pociąga za sobą konieczność dopasowania sposobu funkcjonowania pozostałych usług	powiązanych z nim godzin wyjazdów/powrotów powinny być dopasowane inne usługi. Przede wszystkim edukacyjne, jak również funkcjonowanie urzędów.
--	---	---

Idea

Idea spaja wszystkie zaplanowane działania. Wyznacza kierunek zmian. Inspiruje do budowania oferty i porządkuje myślenie o niej. Pozwala na zachowanie spójności podejmowanych inicjatyw. Jej fundamentem są zidentyfikowane wartości istotne zarówno dla usługodawcy, jak i odbiorców działań.

Dla nowej oferty Leszna wypracowano trzy uzupełniające się idee:

- Jak w domu
- Czysta radość życia
- Miej czas na życie

Odnoszą się one do kluczowych wartości takich jak spokój, swojskość, poczucie bezpieczeństwa, równowaga pomiędzy pracą, a życiem prywatnym.

Wypracowane idee wpisują się w szwedzkie podejście *Lagom*. *Lagom* to „szwedzka sztuka równowagi – życie w zgodzie z naturą, unikanie skrajności, docenianie tego, co się ma, umiarkowanie, rezygnacja z wyścigu szczurów. *Lagom* ma pomóc osiągnąć zadowolenie, ale prowadząc przy tym zdrowy tryb życia”¹ Podejście to zastosowanie znajduje w każdej sferze życia. Co warto podkreślić ma ono w sobie silnie zakorzenione także podejście eko.

---

¹ <https://pl.wikipedia.org/wiki/Lagom>

Odbiorcy działań

Na pierwszym etapie pracy jako kluczową grupę odbiorców zdefiniowano tzw. młodych dorosłych. W grupę tę wpisywały się osoby w wieku 25-40 lat. W związku ze zróżnicowaniem grupy, ze względu na sytuację życiową wyodrębniono następujące grupy:

- rodziny z małymi dziećmi, które zdecydowały się na pozostanie w Lesznie/ powrót do Leszna
- Absolwenci uczelni wyższych, pochodzący z Leszna, którzy studiowali w większym mieście
- Rodziny z dziećmi w wieku nastoletnim
- Osoby mieszkające w Lesznie, które do pracy dojeżdżają do Poznania lub Wrocławia

W trakcie prac warsztatowych wskazano, że oferta obejmować powinna także “działania prewencyjne”, tym samym powinna być ona dedykowana także młodzieży - uczniom ostatnich klas szkół ponadpodstawowych.

Przeprowadzone wywiady oraz wiedza ekspercka uczestników warsztatów pozwoliły zdefiniować i doprecyzować następujące profile odbiorców, do których działania powinny być kierowane w pierwszej kolejności:

Odbiorcy działań	Doprecyzowanie grupy	Wyzwanie powiązane z daną grupą
Młode rodziny	<p>Młode rodziny, które zdecydowały się na powrót do Leszna</p> <p>Na ogół na powrót z większego miasta decydują się, gdy w rodzinie pojawia się dziecko (lub drugie dziecko).</p> <p>Częstą motywacją są niższe koszty mieszkań w Lesznie oraz bliskość rodziny przynajmniej jednego z partnerów.</p> <p>Przeprowadzka do Leszna niekoniecznie wiąże się ze zmianą pracy. W efekcie przynajmniej jeden z partnerów dojeżdża do niej do Wrocławia lub Poznania. Sytuacja ta jest mniej problematyczne, gdy ma on/ona możliwość elastycznych godzin pracy lub pracy w trybie home office. W Lesznie cenią sobie spokój, łatwość przemieszczania się z miejsca na miejsce</p>	Zapewnienie wysokiej jakości życia, która zachęca do pozostania w Lesznie i rekompensować będzie trudy związane z dojazdem. W efekcie nie dojdzie do sytuacji, w której po tym, gdy dzieci podrosną, podjęta zostanie decyzja o wyprowadzce do większego miasta.
	<p>Młode rodziny, które nie zdecydowały się na powrót do Leszna, pomimo, że przynajmniej jeden z partnerów pochodzi z</p>	Stworzenie oferty, która będzie na tyle atrakcyjna, że zdecydują się one na wybór Leszna, a nie zakup nieruchomości pod dużym miastem,

	<p>Leszna</p> <p>Z Leszna wyjechali na studia. Po studiach w dużym mieście znaleźli pracę. Po powiększeniu rodziny planują przeprowadzić się do większego mieszkania/domu. Pomimo, że chcieliby zostać w mieście, to sytuacja finansowa uniemożliwia im zakup mieszkania w tej lokalizacji, w związku z czym rozpatrują zakup nieruchomości "pod miastem".</p> <p>Leszno postrzegają, jak miejsce nie dające szans na rozwój ani nie oferujące specjalistycznych usług na wystarczająco wysokim poziomie (dostęp do specjalistów dziecięcych, profilowanych przedszkoli). Odwiedzają je czasem w weekendy, aby spotkać się z rodziną.</p>	w którym mieszkają
Specjaliści	<p>Absolwenci</p> <p>Świeżo upieczeni absolwenci uczelni wyższych, pochodzący z Leszna, którzy zdecydowali się zostać w dużym mieście wyłącznie ze względów zawodowych. Gotowi na powrót do Leszna, gdyby mieli szansę rozwoju.</p> <p>Martwi ich, że w dużym mieście ciągu najbliższych lat nie widzą szansy zakupu mieszkania i bycia na swoim.</p>	Zapewnienie możliwości rozwoju zawodowego w firmach działających w Lesznie od razu po zakończeniu studiów.
	<p>Specjaliści z doświadczeniem</p> <p>Osiągnęli już zawodowy sukces. Są zmęczeni ciągłym pędem. Tęsknią za spokojem, równowagą między pracą, a życiem zawodowym.</p>	Atrakcyjna oferta umożliwiająca możliwie bezproblemowe dojazdy do pracy do większego miasta i oferta czasu wolnego rekompensująca konieczność dojazdu.

<p>Młodzież</p>	<p>Młodzież - uczniowie ostatnich klas szkół ponadpodstawowych</p> <p>Zazdroszczą swoim rówieśnikom z większych miast większej ilości atrakcji i możliwości. Planują wyjazd na studia i pozostanie w dużym mieście, jeśli tylko znajdą w nim pracę.</p>	<p>Stworzenie i zaprezentowanie możliwości rozwoju, jakie daje Leszno młodzieży.</p>
-----------------	--	--

Potencjalnymi odbiorcami działań mogą być także osoby o wskazanych profilach (szczególnie rodziny i specjaliści z doświadczeniem, które nie pochodzą z Leszna. W tym przypadku poza zaproponowanymi działaniami konieczne byłoby podjęcie działań wizerunkowych, budujących świadomość specyfiki Leszna i przedstawianie go, jako dobrego miejsca do życia.

Design principles

W trakcie warsztatów wypracowanych zostało wiele pomysłów. W przypadku realizacji tak złożonych działań, istotne jest zadbanie o określenie DNA rozwiązań, które zapewnią ich spójność. W tym celu określone zostały tzw. design principles. Elementy, które powinny być wpisane w każde podejmowane działanie, niezależnie od tego, czy dotyczy ono małej architektury, wydarzeń czy też oferty edukacyjnej

- **99%** - działania nie powinny być realizowane w 100% przez miasto bez zaangażowania mieszkańców w cały proces lub jego wybrane etapy, działania powinny być ramami, które mieszkańcy wypełniają dopasowaną do ich indywidualnych potrzeb treścią
- **ekologia** - działania powinny być możliwie transparentne dla środowiska
- **równowaga** - obejmująca nie tylko wspieranie równowagi między życiem prywatnym a zawodowym lecz także między otoczeniem - dbanie o zrównoważony rozwój całej społeczności, jak również opieranie inicjatyw o fundamentalne zasady zrównoważonego rozwoju np. czerpania z lokalnych zasobów

Pomysły

Pomysły podzielić można na trzy podstawowe grupy.

- I. **Podstawowe** - ich uwzględnienie jest kluczowe dla poprawy oferty dla młodych dorosłych, stanowi odpowiedź na podstawowe potrzeby. Jednak pozostanie tylko na tym poziomie ocenione będzie jako bazowe. Niejednokrotnie są to rozwiązania, które gdy są wdrożone i funkcjonują poprawnie nie są zauważane przez użytkowników (są przezroczyste). Dostrzegany jest dopiero ich brak lub niepoprawne funkcjonowanie.
- II. **Wyróżniające** - dodatkowe działania pozwalające wyróżnić się miastu na tle innych i w znaczący sposób wzmocnić atrakcyjność dla młodych ludzi, stanowiące uzupełnienie i wzmocnienie działań podstawowych.
- III. **Dodatkowe** - działania, które wpływają na jakość funkcjonowania, ale które same w sobie nie będą na tyle istotne, aby skłonić do pozostania w Lesznie lub powrotu do niego. Stanowią one wzmocnienie propozycji wartości.

Działania podstawowe

- Transport publiczny

Celem działań w tym obszarze jest usprawnienie i podniesienie komfortu przemieszczania się po mieście. Propozycje usprawnień odnoszą się zarówno do transportu publicznego, alternatywnych form komunikacji, jak również usprawnień w transporcie łączonym.

Transport publiczny	„Wyprostowanie linii i skrócenie czasu przejazdu Zaprojektowanie i urządzenie miejsc (węzłów) przesiadkowych Skrócenie interwałów (odjazd/przyjazd autobusu max co 15 minut
Alternatywne formy transportu	Wprowadzenie systemu roweru miejskiego skorelowanego z komunikacją miejską Wprowadzenie elektrycznych hulajnóg Rozwój infrastruktury rowerowej, ścieżki, przejazdu, stacje napraw, przystanki
Transport łączony	Skorelowanie godzin odjazdu autobusu z rozkładem PKP/PKS Inna taryfa opłat dla parkujących przy dworcu PKP na cały dzień pracy Bezpłatny parking przy PKP

Wprowadzonym usprawnieniom powinny towarzyszyć działania informacyjne, promujące korzystanie z komunikacji miejskiej i roweru miejskiego

Poza przedstawionymi bazowymi rozwiązaniami wymieniane były pomysły mają szansę poprawić doświadczenie korzystania z komunikacji takie jak np. zielone przystanki i autobusy, dostęp do wi-fi na przystankach, możliwość podładowania telefonu na przystanku, przystanki "umilają" oczekiwanie.

- Przestrzenie wspólne, w tym tereny zielone

Zapewnienie dostępu do atrakcyjnych przestrzeni wspólnych, w szczególności terenów zielonych było jednym z kluczowych potrzeb wyrażanych przez respondentów. Przestrzenie wspólne powinny być rozlokowane równomiernie w całym mieście, tak aby każdy miał do nich dostęp. Jest to istotne także biorąc pod uwagę fakt, że powinny one przyczyniać się do integracji mieszkańców poszczególnych dzielnic.

Na poziomie minimum w przestrzeni miejskiej powinny pojawić się: estetyczne toalety publiczne, poidelka, kosze na śmieci, ławki w zacienionych miejscach. Dodatkowo ze względu na kierowanie oferty do rodzin z małymi dziećmi w przestrzeni powinny znaleźć się również ławek przeznaczonych do karmienia dzieci połączonych z przewijakami.

Istotne jest także stworzenie "niezobowiązującego" terenu zielonego, który mieszkańcy mogliby wykorzystywać w atrakcyjny dla siebie sposób, czy to organizując pikniki, grając. Choć dominującym elementem terenu powinna być trawa, ważne, aby znalazły się w nim także tereny zacienione, wspomniane już toalety, kosze na śmieci, poidelka. Dodatkowymi elementami terenu mogą być stoły piknikowe, ogólnodostępne grille.

Na terenie miasta powinny znaleźć się również meble miejskie. Powinny one inspirować, zachęcać mieszkańców do interakcji, być na granicy użyteczności i sztuki, pobudzać wszystkie zmysły.

- System wsparcia dla ekspertów wracających do Leszna - Miejski headhunter

W przypadku absolwentów kluczowe jest zapewnienie wsparcia umożliwiającego im znalezienie pracy adekwatnej do ich kompetencji, pokazanie możliwości zawodowych, jakie daje im Leszno.

Działaniem wspierającym może być także organizacja "punktu pierwszego kontaktu" dla osób myślących nie tylko o powrocie do Leszna i zamieszkania w nim, lecz także znalezienia w nim pracy. W skład usługi wchodziłyby m.in. takie elementy oferty jak:

- "miejski head hunter", który łączyłby osoby z "bazy talentów" z zapotrzebowaniem lokalnych firm
- "wizyty studyjne" dla osób zainteresowanych powrotem do Leszna (szczególnie dla osób, które wyemigrowały za granicę). W ich trakcie mieliby oni okazję poznać Leszno i zmiany, jakie zaszły w nim w ostatnich latach oraz spotkać się z potencjalnymi pracodawcami

- Dopasowanie kierunków kształcenia do potrzeb przedsiębiorców, zacieśniona współpraca z firmami

Zacieśnienie współpracy między lokalnymi firmami, a szkołami ponadpodstawowymi oraz uczelniami wyższymi w celu stworzenia programów edukacyjnych pozwalających na zdobycie umiejętności przygotowujących do pracy w danej firmie.

- Oferta mieszkaniowa

Podjęcie działań dopasowujących ofertę mieszkaniową do potrzeb młodych dorosłych wracających do Leszna np. możliwość wynajmu mieszkania od miasta, aby bez ryzyka sprawdzić, jak funkcjonuje się w Lesznie i jak sprawdza się model dojazdów do innych miejsc

Działania wyróżniające

- Oferta edukacyjna i czasu wolnego dla dzieci i młodzieży

Wzbogacenie oferty czasu wolnego dla nastolatków zarówno w zakresie kultury, sportu. Wsparcie lokalnych młodzieżowych klubów sportowych, organizacja spotkań, warsztatów dopasowanych do potrzeb młodzieży, jak również tworzenie przestrzeni takich, jak Skateplaza.

Działania realizowane mogą być pod wspólnym szyldem, marką. Istotne, aby młodzież nie była tylko odbiorcą oferty, ale jej aktywnym współtwórcą.

- Dopasowanie oferty do potrzeb osób dojeżdżających

Usprawnienie dojazdów pomiędzy Leszнем a Wrocławiem/Poznaniem jest jedynie punktem wyjścia. Konieczne jest także dopasowanie innych usług do potrzeb osób dojeżdżających, tak aby dojazdy i czas, jaki spędzają na dojazdach nie uniemożliwiały im korzystania z nich.

Przykładowe działania służące dopasowaniu usług

Urząd	Rozszerzenie maksymalnie spraw, które w Urzędzie można załatwić przez Internet Zmiana godzin otwarcia urzędu w jeden dzień w tygodniu (do godz. 20)
Usługi edukacyjne	Dopasowanie godzin pracy placówek opieki nad dzieckiem do odjazdów i przyjazdów z pracy

	Bawialnia na dworcu - możliwość pozostawienia dziecka, które później zostaje odwiedzone do szkoły, przedszkola
Pozostałe	Biblioteka dworcowa przearanżowania na miejsce relaksu Możliwość zlecenia drobnych usług na dworcu (szewc, pralnia chemiczna, punkt krawiecki) np. Z wykorzystaniem paczkomatu

Działania dodatkowe

- Akcyjne wydarzenia wpisujące się w specyfikę miasta

Oferta wydarzeń w Lesznie nie powinna być próbą naśladowania wydarzeń organizowanych w dużych miastach, a unikatowymi działaniami wpisującymi się w rytm funkcjonowania miasta.

Przykładowe inicjatywy:

- rynki śniadaniowe,
- wymianki,
- foodtrucki,
- targi uliczne,
- potańcówki pod chmurką
- pikniki sąsiedzkie
- restaurant night /weekend

- Wsparcie aktywnych mieszkańców

Mieszkańcy cenią sobie działania realizowane w ramach budżetu obywatelskiego, nie oczekują oni, że cała oferta zostanie dla nich stworzona przez miasto. Młode osoby wracające do Leszna są gotowe do wykorzystywania swoich umiejętności i wiedzy do organizacji lokalnych przedsięwzięć.

W tym zakresie ich działania mogą być wspierane poprzez:

- stworzenie budżetu obywatelskiego dla działań miękkich
- wydzielenie przestrzeni ułatwiających organizację spotkań, wydarzeń. Dostęp do nich powinien być przyznawany "w szybkim trybie". W przestrzeniach publicznych powinny być to miejsca nie kolidujące z ciągami komunikacyjnymi
- wspieranie trzeciego sektora oraz grup nieformalnych organizujących wydarzenia: zapewnienie miejsca, w którym organizacje pozarządowe mogą otrzymać wsparcie merytoryczne (np. porady prawne, księgowo), organizacyjne (możliwość zarejestrowania działalności pod adresem, korzystanie z sali na spotkania, organizację warsztatów)

- Karta mieszkańca uwzględniająca specyfikę oferty dla młodych dorosłych

Głównym celem karty jest promocja oferty dostępnej w Lesznie. Każda osoba mieszkająca w Lesznie może wystąpić o kartę, która upoważnia ją do korzystania z określonej liczby atrakcji w ciągu roku za darmo lub zniżek na wybrane atrakcje.

Mieszkańcy mogliby mieć możliwość wyboru karty np. karta dla młodego przedsiębiorcy, karta dla rodziny, karta dla ucznia. W takim przypadku oferta przypisana do karty byłaby zróżnicowana względem profilu odbiorcy.

- Portal informacyjny

Punktem wyjścia do koncepcji jest stworzenie portalu internetowego, na którym w usystematyzowany sposób - z podziałem na kategorię prezentowana byłaby:

- oferta wydarzeń organizowanych zarówno przez miasto, jak i inicjatyw prywatnych, organizowanych przez organizacje pozarządowe
- oferta usług np. usług specjalistycznych

Dodatkowo użytkownicy mieliby możliwość zapisania się na przypomnienia dotyczącej konkretnych kategorii wydarzeń. Przypomnienia otrzymywaliby w formie SMS.

W kolejnych odsłonach portal powinien umożliwiać także:

- Konsultacje w czasie rzeczywistym (pytanie SMS - 2 godz. na odpowiedź)
- Możliwość zgłaszania problemów (aplikacja „Napraw to”)

- Międzypokoleniowe wsparcie

Stworzenie programu, którego celem jest zaangażowanie seniorów we wspieranie młodych rodzin np. w formie zapewnienia odpłatnych usług kilkugodzinnego zajmowania się dzieckiem.

- Maker space

Stworzenie przestrzeni kreatywnej, która umożliwiałaby mieszkańcom Leszna realizację ich zainteresowań artystycznych, rękodzielniczych. Równocześnie byłoby to miejsce wystaw. W przestrzeni dostępny byłby sprzęt pozwalający realizować różnorodne działania np. drukarki 3D, maszyny do szycia itp.

Działanie zrealizować można w formacie: jednego większego centralnego miejsca, bądź kilku mniejszych rozlokowanych w różnych dzielnicach.

Maker space mogłoby gościć także projektantów z całej Polski, którzy w ramach swoich rezydentur realizował projekty dla Leszna, angażując przy tym jego mieszkańców.

- Spotkania eksperckie

Wykorzystanie potencjału eksperckiego mieszkańców Leszna, dzielenie się wiedzą: organizacja spotkań tematycznych, spotkania w szkołach, mentoring dla młodych mieszkańców Leszna, organizacja spotkań branżowych (meet up ów)

Pozostałe pomysły

Poza wymienionymi pomysłami wskazanych, które poddane były dyskusji w trakcie spotkań, uczestnicy warsztatów wskazywali wiele hasłowych idei. Stanowią one źródło inspiracji do rozwijania dalszych działań projektowych.

- Zaproszenia na rynki śniadaniowe wystawców z produktami eko
- Miejsca dla rodzin z dziećmi, które sprzyjają integracji, rozmowom, wymianie doświadczeń
- Łąki kwietne
- Ścieżki sensoryczne
- Przestrzeń gastronomiczną z miejscami dla dzieci
- Targi produktów lokalnych
- Integracja grup społecznych poprzez imprezy tematyczne
- Grupa na Facebooku „Młodzi dorośli Leszno” z informacjami i inspiracjami
- Osiedlowe informatoria
- Hulajnogi elektryczne na minuty
- Gry miejskie
- Aplikacja zachęcająca do spacerów po Lesznie - różne szlaki tematyczne
- Coś co wymusza interakcję między rodzicami na placach zabaw
- Miejsca do legalnego spożywania alkoholu
- Publiczne miejsca, gdzie można naładować telefon
- Naturalne place zabaw
- Otwarte spotkania dla działaczy i społeczników
- **Budżet obywatelski na inicjatywy miękkie**
- **Stworzenie miejsca spotkań dookoła technologii**
- Ścieżka edukacyjna po mieście przeznaczona dla różnych pokoleń
- Sąsiedzka pomoc - wypożyczanie sprzętów użytkowych
- Miejskie ogniska
- Mobilna świetlica
- Plaża w centrum
- Life chat w urzędzie
- Joga w parkach
- **Specjalnie wyznaczone miejsca, w których ułatwiona jest realizacja oddolnych inicjatyw**
- Relaksacyjna muzyka w wybranych miejscach
- Pachnąca ulica
- Geohunting - skarby poukrywane w mieście
- Roczne akcje tematyczne (np. mobilność)
- Elektro deski
- Tańsza komunikacja w godzinach szczytowych
- Poczekalnia miejska (wi-fi przy dworcu)
- Spotkania muzyków - Jamy
- Regularne raporty (infografiki) co miasto zrobiło dla mieszkańców
- Spotkania w szkołach dla uczniów w ramach godz. Lekcyjnych ze specjalistami pochodzącymi z Leszna
- Publiczne sauna/spa
- Lokalna „hala koszyki”
- „Wrocławskie krasnale” w Lesznie w innej formie
- Artystyczne instalacje w mieście

- Miejsca przyjazne dla zwierząt
- Baza osób z różnymi umiejętnościami
- Wsparcie w zakładaniu stowarzyszeń

Dalsze kroki

Koncepty wybrane do dalszej pracy powinny być rozwijany w sposób iteracyjny. Po ich doprecyzowaniu powinny one zostać zweryfikowane z potencjalnymi odbiorcami. W tym celu opracowane powinny zostać prototypy. W zależności od koncepcji mogą one mieć inną formę taką jak np. makiety aplikacji, ulotki, plakaty, makiety, storyboardy. Zebrane w ten sposób informacje zwrotne powinny zostać uwzględnione w opracowaniu opisu rozwiązania.

Samo wdrożenie każdego z działań również powinno być realizowane pilotażowo, dzięki czemu możliwe będzie obserwowanie reakcji mieszkańców i dopasowywanie rozwiązań do ich potrzeb.